

2 december 2012 - 1^e Advent
Zacharia 14:4-9 - Lukas 21:25-31
IKON-Radio5 (<http://radio.omroep.nl/f/88080/8>)
Toekomst in de dag van heden

Ds. J.D. Zuurmond

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Vorige week, tijdens de laatste zondag van het kerkelijk jaar, toen we hier in Enschede de namen noemden van de overledenen van het voorbije jaar, lazen we over de zon en maan die verduisterd raken en de hemelse machten die wankelden. En vandaag, op de zondag van de eerste advent lezen we alweer over 'tekenen aan de zon en de maan en wankelende hemelse machten'. Nu lazen we vorige week Marcus, en vandaag Lukas, maar de lezingen lijken als twee druppels water op elkaar. Dat is niet toevallig. Het is geen slordigheid of luiheid van de predikant. Zo leest de kerk al eeuwen! Zowel op de laatste zondag van het kerkelijk jaar als op de eerste zondag van de Advent leest de kerk van alle eeuwen over de voleinding, over de laatste dingen. Over tekens aan sterren, zon en maan – hoe zal de aarde dat bestaan...

De tijden lopen nogal door elkaar, op de eerste zondag van de Advent. Advent heeft z'n nostalgische kant. Een kant van terug-kijken, terug-verlangen. De eerste Adventskaars is hier inmiddels aangestoken en de volgende drie kaarsen staan al klaar – op naar de kerstboom. In de binnenstad klinkt nu nog sinterklaasmuziek, maar voor het weer zondag is zullen we in de winkelstraten horen dat de herdertjes bij nachte lagen. Dat is Advent – toeleven naar kerst, toeleven naar de geboorte van het kerstkind van 2000 jaar geleden. Je kunt de os en de ezel haast al ruiken...

Maar wie op de eerste Advent naar de *kerk* komt, of de radio heeft aangezet, voor de eerste teugen van dit soort nostalgie komt bedrogen uit. De gezelligheid van de kerstmarkt is vanmorgen in de kerk ver te zoeken. Het lijkt alsof de oude kerk, die dus deze lezing voor vandaag heeft gekozen, ons juist op *dit* punt wil waarschuwen. Advent vieren is *niet* terug kijken. Maar vooruit kijken. De toekomst in. Advent betekent, letterlijk, toekomst: Hij komt op ons toe. Hij is onze toekomst! – zo pepert de oude kerk het er op de eerste Advent in alle hevigheid nog maar weer een keer in.

Om ons vervolgens direct weer uit die toekomst terug te verwijzen. De tijden lopen door elkaar – deze eerste Advent. Want die toekomst, die Advent, blijkt niet ver weg. Advent is niet 'ooit'. Nee, jullie verlossing is nabij, zo houdt het Evangelie ons voor.

Het is in dit verband misschien goed dat we ons even te binnen brengen dat de Evangelist Lukas – die deze eindtijdsvisioenen opschreef, schreef over dingen die hij om zich heen zag gebeuren. Lukas schreef ná het jaar 70. Een paar verzen voor de passage die wij lazen beschrijft Lukas de val van de tempel en over vervolgingen die daarop volgden. Die val heeft hij zelf gezien - en zijn lezers waren díegenen die vervolgd werden. Wat Lukas dus als 'toekomst' beschrijft lag in zijn eigen leven al achter hem, of gebeurde volop om hem heen. In zijn eigen leven!

Dat is waar het in de lezing van vandaag over gaat. Dat is waar het de oude kerk om te doen is. Niet om een toen. Maar ook niet om een ooit. Het gaat om het nú. Om ons eigen leven. Lukas, en Zacharia trouwens ook, en de oude kerk willen midden in de tijd staan, midden in onze tijd, in onze levenstijd. Omdat ze weten dat midden in de tijd dat einde vaak al te hevig aanwezig is. Het einde is maar al te vaak vandaag. En hoe houdt je het als mens uit in het einde? Hoe houdt je het vol in het einde? Daarover gaat het in de lezingen van de eerste Advent.

Het einde is maar al te vaak vandaag:

In de eindeloze spanningen in Syrië, het ongekende geweld. De uitzichtloosheid. En zeg niet dat het ver weg is, want we kennen allemaal mensen die daar familie hebben. En die zich eindeloos zorgen maken.

Het einde is maar al te vaak vandaag:

In die lange rij van namen die we vorige week lazen. Zo veel namen. Zo veel verhalen. Zo veel gemis!

Dat einde is op de IC hier in het Medisch Spectrum, waar ons vechten voor leven zo vaak zo op het scherpst van de snede is...

Dat einde is maar al te vaak vandaag, ook op tal van andere gebieden in ons eigen leven, de momenten dat niets meer vanzelfsprekend is, dat alle houvast je uit handen gelagen lijkt te worden, dat alle grond onder je voeten weg zinkt.

Het wankelt maar al te vaak. En hoe blijf je dan overeind? Als alles bij ons ophoudt, wie gaat dan met ons verder?

Ga toch maar verder - zegt Lukas. Zegt dat oude liturgische rooster. Ga toch maar, door de chaos heen. Schaam je niet voor je angst en voor je paniek - ik weet er alles van, zegt Lukas. Maar blijf overeind, ga, er loopt een pad dwars door die berg van chaos, en over dat pad komt de Heer je tegemoet. Dwars door de aardse geschiedenis van oorlogen, rampen en armoede heen breekt Gods geschiedenis niet-tegen-te-houden door...

Als Lukas al wil voorspellen... als Jezus in het verhaal volgens Lukas al wil voorspellen, dan is het uiteindelijk de voorzegging van heil waar het hier om gaat. De onbegrijpelijke macht van het machteloze, door alle diepste duister heen.

Het geweld, de uitbuiting, de moord, de dood - het laatste woord zal anders zijn. Voorrang aan de kleinsten in deze wereld. Vrede voor gewone mensen. Muren tussen mensen gesloopt, grenzen tussen volken doorbroken. Leven. Dát zal het ware einde zijn. Dat is onze toekomst.

En *die* toekomst begint vandaag, zegt het Evangelie van deze dag. Er zit, ondanks alle einde, goede toekomst in de dag van heden.

Dat is dus advent. Dat je je er elk jaar weer samen in oefent om toch te blijven geloven dat wat het einde lijkt, het einde niet is. "Wanneer dat alles staat te gebeuren, richt je dan op en hef je hoofd, want jullie verlossing is nabij!"

Richt je dan op en hef je hoofd. Met andere woorden: Laat ondanks alles *vertrouwen* het uitgangspunt van je keuzes zijn. Niet de angst. En ook niet de nostalgie – die maar al te vaak een vorm van angst is. Hoezeer alles ook wankelt – door dit alles heen is er een goede toekomst die je roept. Blijf dáár naar kijken, blijf je daar op richten. Blijf door alles heen uitzien naar de goede tijd die komen gaat. En die jou, vandaag al, roept.

Hier in Enschede heeft deze titel – uitzien naar een tijd die komen gaat - overigens een dubbele bodem. Normaal komen wij op zondag samen in meerdere wijk-kerkgebouwen. Die allemaal, net als op heel veel plaatsen, matig gevuld zijn. Voor deze IKON-zondagen zijn we over onze eigen schaduwen heen gesprongen en hebben wij elkaar opgezocht. En daarmee is tegelijk het samen van vandaag hier in de Vredeskerk een voorproefje van meer. We gaan deze kerk, die nu nog kerk van één wijkgemeente is, verbouwen. Tot een kerk voor de hele stad. Tot een kerkgebouw voor ons allemaal samen. Om zo samen de nu zo versnipperde kracht te bundelen. En om zo ook samen de pijn van het steeds weer sluiten van de éne na de andere wijkkerk eerlijker te delen.

Maar van zes kerkgebouwen naar één kerkgebouw. Dat is een ingrijpende keuze. Maar we doen het om zo het licht en de warmte van de gemeenschap eens te meer kansen te geven. In 2015 is het zover. Maar deze vier adventsweken grijpen we dus al even op die toekomst vooruit. Beleven we samen licht en warmte die goed doen. Zo kijken wij hier vooruit naar een tijd die komen gaat... zoeken wij op bescheiden maar actieve wijze naar toekomst in de dag van heden.

“Wanneer dat alles staat te gebeuren, richt je dan op en hef je hoofd, want jullie verlossing is nabij!”

Jullie verlossing is nabij.

Dat zijn dus de woorden die willen klinken in het einde. Door het einde heen.

Soms... vaak... kán je dat helemaal niet zeggen. Niet tegen jezelf, en als je eerlijk bent ook niet tegen een ander.

En tegelijk is het zo nodig dat het toch gezegd wordt. “Jullie verlossing is nabij”.

Dáárom dus is het Advent. Omdat we het misschien zelf niet kunnen zeggen. Maar het wordt gezegd. Elk jaar weer.

“Jullie verlossing is nabij”. Wij hoeven dat vandaag niet zelf te zeggen... want het wordt vandaag voor ons gezegd. Door de oude kerk, die het ons toch maar weer influistert. En wij mogen het meezeggen, nazeggen. Meezingen, nazingen. En vooral luisteren. Goed luisteren, want we hebben het zo nodig.

Tekens aan sterren, zon en maan,
hoe zal de aarde dat bestaan?

Zo spreekt de Heer: verheft u vrij
want uw verlossing is nabij.

Amen